

مددکاری اجتماعی مداخله در بحران

بحران سالمندی

تألیف:

دکتر حسین یحیی زاده

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

سجاد مجیدی پرست

کاندیدای دکترای تخصصی مددکاری اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی

اسماعیل عباسی زاغه

کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۴۰۰

سرشناسه	: یحیی‌زاده، حسین، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: مددکاری اجتماعی مداخله در بحران، بحران سالمندی/حسین یحیی‌زاده، سجاد مجیدی‌پرست، اسماعیل عباسی‌زاغه.
منشخصات نشر	: تهران : آوای نور، ۱۴۰۰.
منشخصات ظاهری	: ۱۷۶ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰۰۳۰۹-۸۲۵-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتاب حاضر توسط انتشارات اندیشه احسان در سال ۱۴۰۰ فیبا گرفته است.
یادداشت	: کتابنامه.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: خدمات اجتماعی Social service
موضوع	: بحران‌زدایی
موضوع	: Crisis intervention (Mental health services)
موضوع	: پیری -- پیشگیری Aging -- Prevention
شناسه افزوده	: مجیدی‌پرست، سجاد، ۱۳۴۷ -
شناسه افزوده	: Majidi Parast,ajjad
شناسه افزوده	: عباسی‌زاغه، اسماعیل، ۱۳۷۲ -
رده بندی کنگره	: HV۴۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مددکاری اجتماعی مداخله در بحران

بحران سالمندی

تألیف: دکتر حسین یحیی‌زاده - سجاد مجیدی پرست - اسماعیل عباسی زاغه

ناشر: آوای نور

چاپ: اول ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۸۲۵-۱

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری، پلاک ۹۹، طبقه

دوم، تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵، شماره: ۶۶۴۸۰۸۸۲

قیمت ۵۵۰۰۰ تومان

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

پیشگفتار

امروزه همه مراحل زندگی انسان با پیچیدگی‌های ویژه‌ای که دارد تا حدودی شناخته شده است؛ کودکی، نوجوانی، جوانی، میانسالی، بزرگسالی و سالمندی همچون حلقه‌های بهم پیوسته یک زنجیر هستند که شکل بارزی از آن‌ها را می‌شناسیم. هرچند که علوم مختلف برحسب حساسیت‌ها و علاقمندی‌های خود به بخشی از این زنجیره توجه بیشتری نشان داده‌اند؛ برخی از متخصصان، سالمندی را بزرگترین منبع طبیعی در نظام آفرینش می‌دانند که مورد غفلت واقع شده است و رویدادها و تغییرات در ظاهر فیزیکی و نقش‌های اشخاص سالمند اغلب باعث شده است که اجتماع فراموش نماید سالمندان نسل جدایی از آن‌ها نمی‌باشند.

سالمندی دوران حساسی از زندگی بشر است و توجه به مسائل و نیازهای این مرحله یک ضرورت اجتماعی است. امروزه پدیده سالمندی با همه ابعاد روانشناختی، اجتماعی، فرهنگی، معنوی و اقتصادی از جمله مسائل جدی و چالش‌زا برای هر جامعه و به ویژه برای خانواده‌ها در کشورهای در حال توسعه است. براساس مطالعات صورت گرفته، هزینه سلامت برای هر فرد سالمند سه تا پنج برابر بیشتر از دیگران است. رشد سریع تعداد افراد سالمند به همراه پیشرفت مداوم در تکنولوژی پزشکی می‌تواند منجر به ایجاد بحران در عرصه‌های اجتماعی شود، چرا که اکثر سالمندان به مراقبت‌های طولانی مدت که تیم‌های تخصصی مانند پزشک، پرستار، روانشناس، مددکار اجتماعی، فیزیوتراپیست، متخصص تغذیه، کاردرمانگر و ... ارائه می‌دهند، نیاز دارند و همین موضوع می‌تواند بار مالی و اقتصادی زیادی را به جامعه تحمیل کند. از این رو، سالمندی دوره‌ای از زندگی است که اگر سیاست‌گذاران در زمینه رفاهی و بهداشتی در کشورها، پیش‌بینی‌های لازم را برای این مرحله از زندگی شهروندان انجام ندهند، به طور حتم سالمندان با مشکلات بهداشتی، عاطفی، روانی و اجتماعی بسیاری مواجه خواهند شد. در این میان نقش مددکاران اجتماعی به عنوان متخصصان اجتماعی در زمینه سالمندان و ارائه خدمات با کیفیت در جهت توانمندسازی سالمندان به خوبی قابل مشاهده است. مددکاران اجتماعی خدمات خود را در سه سطح فرد، خانواده و اجتماع می‌توانند ارائه نمایند و با توجه به تخصص در

حوزه مداخلات مدیریت مراجع را برعهده گیرند. از این روی در کتاب حاضر سعی شده است تا پدیده سالمندی از منظر و رویکرد مددکاری اجتماعی مورد بحث و بررسی قرار گیرد و علاوه بر مطالعه مبانی نظری به بررسی عملیاتی این زمینه پرداخته شود و در پایان کتاب علاوه بر جمع‌بندی مباحث به ارائه پیشنهادهای کاربردی و عملیاتی پرداخته شود.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات.....	۹
فصل دوم: مبانی نظری، رویکردها و مدل‌های مرتبط با سالمندی.....	۲۷
فصل سوم: آسیب‌شناسی پدیده سالمندی.....	۴۱
فصل چهارم: معنویت و سالمندی.....	۵۹
فصل پنجم: مراقبت از سالمندان در منزل.....	۸۱
فصل ششم: مداخله شناختی _ رفتاری و سالمندی.....	۱۰۳
فصل هفتم: سیاست‌گذاری‌های حوزه سالمندی.....	۱۱۷
فصل هشتم: مددکاری اجتماعی و سالمندی.....	۱۳۱
فصل نهم: مددکاری اجتماعی و سالمندی.....	۱۶۳
فهرست منابع.....	۱۷۱

